

3. Soutěžte!

Dávejte si vzájemně otázky vztahující se k textu O České republice. Otázky i odpovědi budoujte. Například:

Jak se jmenuje hlavní město Slovenska?

Která řeka protéká Varšavou?

Kterým jazykem se mluví v Rakousku?

S kterým státem sousedí Česká republika na severu?

! Pamatujte si:

Vlastní jména například jsou:

jména osob: *Božena Němcová, Miloš Macourek*

jména zvířat: *Rex, Micka*

jména řek: *Vltava, Dyje*; potoků: *Kačák, Černý potok*; rybníků: *Hejtman, Brodský rybník*

jména hor a pohoří: *Sněžka, Krkonoše*

jména měst a vesnic: *Praha, Brno, Lhota, Slatina*

jména států: *Česká republika, Slovensko*

jména příslušníků národů: *Rakušané, Němci*

Vlastní jména píšeme s velkým začátečním písmenem.

4. Doplňte správné písmeno.

moje (k/K)amarádka (v/V)ěra (h/H)udcová, náš (j/J)ezevčík (g/G)ustík, města (o/O)strava a (z/Z)lín, (ř/Ř)eka (j/J)izera, (k/K)ocour (m/M)odroočko, (p/P)ohoří (ch/Ch)řiby a (k/K)rkonoše, (h/H)ora (r/R)adhošť, známý (h/H)erec (b/B)olek (p/P)olívka, (t/T)uristé z (d/D)ánska, (i/I)talové a (f/F)rancouzi, (s/S)táty (š/Š)védsko a (n/N)orsko

5. a) Napište psacím písmem.

NAŠI KAMARÁDI DÁŠA A FILIP DVOŘÁČKOVI BYDLÍ V MALÉM MĚSTĚ, KTERÉ LEŽÍ NA JIHU ČECH NA ŘECE LUŽNICI. KDYŽ Z TOHOTO MĚSTA POJEDEME NA SEVER, DOSTANEME SE DO TÁBORA. JIŽNĚ LEŽÍ TŘE-

BOŇ, KT
RYBNÍKE
HLEDAN
ČEŠTÍ PA

b) Pod

Jmé

Bohužel sá
vyhrál.

6. Napiš

Naše rodin
dy a sestra
Někdy jez
chodíme p

7. a) V n

písr

Slovenská
novská pře
né hory, V
vrchy, Nov
vo jezero

b) Cvi

Máchovo
jezero

b) Cvičení opište.

vo jezero

7 a) V některých vlastních jménech píšeme více slov s velkým písmenem. Co tato jména označují?
Slovenská republika, Jindřichův Hradec, Lysá nad Labem, Vranovská přehrada, Moravské Budějovice, Lipenská přehrada, Krušné hory, Vraní kopec, Králův Dvůr, Havlíčkův Brod, Palavské vřchy, Nové Město na Moravě, Písková Lhota, Lysá hora, Mácho-

6. Napište jako diktát.
Naše rodina žije v Jaroměři. Mladší bratr Jirka chodí do první třídy a sestra Radka už do sedmé. Máme také psa, jmenuje se Cezar. Někdy jezdíme na výlet do Krkonoš. V zimě tam lyžujeme, v létě chodíme pěšky na Sněžku.

b) Podívejte se na mapu a zjistěte, jak se toto město jmenuje. Bohužel sám sobě Slavoj na konci zápasu vstřelil gól, a proto nevyhrál.
Jméno města je také skryto v této větě:

BON, KTERÁ JE ZNÁMÁ SVÝMI RYBNÍKY, NAPŘÍKLAD RYBNÍKEM SVĚT NEBO NEDÁLEKYM ROZMĚRKEM. HLEDANÉ MĚSTO NESE JMÉNO, KTERÉ MĚLI DVA ČEŠTÍ PANOVNÍCI.

VI BYDLI
I NA RCE
ME NA SE-
LEZI TRĚ-

(/J)ezevčík
a (/J)izera,
a (k/K)iko-
plek (p/P)o-
uzi, (s/S)ta-

rybníku:

České re-

15

52

Pravopis slov cizího původu se často liší od pravopisu a výslovnosti sloveských.
 K nejčastějším odchylkám patří

- psaní *i, j* po písmenech *b, ch, k, r*: *historie, Himalaj, chirurg, Kolchida, kino, Nokia, rizoto, Richard*;
- psaní *y, j* po *c*: *cyklista, cyklon, cylindr, acylpirin*.

Slabiky *di, ti, ni* se často vyslovují [dy, ty, ny]: *diktát, lokomotoriva, festival, kronika*.

Některá slova (např. anglická) se vyslovují výrazně jinak, než se píše: *baseball* [bejzbol], *squash* [skvoš], *skateboard* [skejtboard].

i Pamatujte si:

- a) Vypište slova se skupinou písmen *ri*. Jsou tato slova domácho, nebo cizího původu?
- b) Označují *i/y* jednu hlásku, nebo různé hlásky?
- c) Najděte předpony ve slovech poddaný, přiběhla, rozložil se, zavýskla, vyslapovat si.
- d) Předponu *pro-* ve slově procházka nahraďte jinou předponou.

Na pomoc přiběhla písmena *P* a *C* a všichni vytvořili slovo *PRYČ*. Najednou se *I* ohnulo a zase leželo na jedné hromadě.

Rytíř se rozložil a dal rozhlásit, že hledá nejsilnější *I*. Vtom se z dálky hrne tvrdé *Y*. Písmenka zavýskla a horempádem ho vlekla nahrad. Těd se rytíř mohl pořádně opřít. *RYČ, PRYČ, KORYTO* – to se to vyslapovalo.

Od té doby chodí rytíř s měkkým *I* na procházku jen ze slušnosti, když *I* přijede z cizích krajů. Pak pochodují v cizích slovech, jako je *RICHARD, MARIE* nebo *BRIKETA*. *O I* se opírá jen maloučko.

ny rytíř R.
 dy sám, ale
 nem I by-
 ale švestky.

oci? Rekně-

erou řkou

ABE
 TTAVA
 OYE

na napište.

psmenem;
 em: Lhota
 ych horách,

elkým za-
 va, Frantis-

Také vlastní jména cizího původu se zpravidla píší a vyslovují jako v jazyce původním: *Johnny Depp* [džony dep], *Joanne Rowlingová* [džoun roulingová], *kocour Garfield* [garfílt], *Ratatouille* [ratatuj], *New York* [ňu jork], *Düsseldorf* [dysldorf], *Loira* [loára].

2. a) Doplňte i, í, nebo y, ý a cvičení napište.

Máme všechny díly P-rátů z Kar-b-ku na DVD. Sloni spolu konun-kují také tak, že v-dávají dunivé zvuky, které m- nemůžeme d-šet, a zůstávají tak ve spojení i na vzdálenost 80 až 130 k-lomet-ů. Najdi cestu lab-r-ntem. Koupila jsem si úžasné tr-čko. V okolí r-budovali novou c-klostezku. Každou sobotu se tu můžeš potkat s pr-ma kluky a holkami. Tato nab-dka je určena spec-álně pro zás. Jakou známku jsi dostala z d-ktátu? H-stor-cké dokumenty se ukládají do arch-vu. Dnes nepůjdu na trén-nk, jdu s rodiči do s-na.

b) Jak jste si poradili, když jste si nebyli jisti, zda napsat i, í, nebo y, ý?

3. Přiřaďte ke slovu cizího původu české slovo (několikaslovné pojmenování) se stejným významem:

miniaturní	nadaný rozumem	luxusní	zvýšená citlivost
inteligentní	výstavní síň	normální	přepychový
finále	předseda vlády	existence	maličkost
gigantický	závěr	detail	běžný
galerie	obrovský	alergie	zvláštní
premiér	maličký	prémie	bytí

4. Prolistujte nějaký časopis nebo noviny a vypište deset slov cizího původu. Pokuste se vysvětlit jejich význam, popřípadě uvést české slovo se stejným významem.

5. Rozdělte se do skupin a soutěžte, kdo jako první napíše a správně vysloví jméno cizího sportovce, herce a spisovatele.

L a) Prok světl důle

- Nová Alena 2 I
- Anna 3 Lomi
- Irena 1 Krom
- Irena 9 Parm
- Ivana 2 Mysll
- Nováček Ivo 5
- Jan 3 Římská
- Jan 4 Novotn
- Nováčeková Iva
- Naďa 2 Krátk

b) Odů
Nová, Nová
Novotný, N

- c) Jak je
- d) Čísli
- kdy c
- e) Má n

! Pamatujt

Jestliže abe
nování, v r
v dalším slo
Krátká Alen
cibetka afri